

Pirttikorven ylijäämämaiden sijoitusalueen ja materiaalipankin YVA-menettely, Seinäjoki

EPOELY/904/2022

Lausunnot, asiantuntijakommentit ja mielipiteet

Koosteesta on poistettu oheismateriaalit, linkit ja henkilötiedot ja viranomaiskäyttöön tarkoitetut salatut aineistot.

Lausunnot

Etelä-Pohjanmaan liitto

YVA-selostuksessa on kuvattu Etelä-Pohjanmaan voimassa olevien maakuntakaavojen merkinnät hankealueella ja sen läheisyydessä. Lisäksi YVA-selostuksessa on tuotu esiin vireillä olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksen mukaiset merkinnät. Selostuksessa on arvioitu hankkeen vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön ja todettu, että ”maankäytön muutoksen suuruuden arvioidaan silti olevan pieni kielteinen, sillä hanke on linjassa nykyiseen kaavoitukseen”.

Etelä-Pohjanmaan liitto yhtyy YVA-selostuksessa esitettyyn arviointiin. Hanke on sekä voimassa olevan maakuntakaavan että vireillä olevan maakuntakaavan ehdotusvaiheen mukainen. Hankkeen jatkosuunnittelussa on kuitenkin hyvä päivittää vireillä olevan maakuntakaavan ajankohtainen tilanne.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on edennyt ehdotusvaiheeseen ja se on tavoitteena hyväksyä syksyllä 2024. YVA-selostuksessa esitettyyn maakuntakaavaluonnokseen nähden hankealueella ja sen vaikutusalueella on kaavassa tehty mm. seuraavat muutokset:

- Hankealueelle osoitetaan uutena merkintänä kiertotalouden ja jätehuollon alue, jonka nimi on Pirttikorven ylijäämämaiden sijoitusalue ja materiaalipankki. Merkintään liittyy suunnittelumääräys: Alue on varattu jätehuollon ja kiertotalouden maakunnalliseen tai seudulliseen tarpeeseen. Maankäytön ja toimintojen suunnittelussa tulee mahdollistaa alueiden kiertotaloustoimintojen kehittäminen. Alueelle voi sijoittaa materiaalien ja tuotteiden uudelleenvalmistustoimintoja, kiertotalouteen liittyviä ylläpitopalveluja sekä käsiteltävien materiaalien välivarastointia ja loppusijoitusta. Alueen suunnittelussa ja alueen toimintoja järjesteltäessä on erityistä huomiota kiinnitettävä ympäristönsuojeluun. Uuden alueen tarkka sijainti ja laajuus määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
- Rautatie, yhteystarve (Rengonharjun yhteysraide) -merkinnän sijaintia on tarkistettu pohjoisemmaksi luonnonsuojelualueiden pohjoispuolelle, eikä sitä osoiteta enää hankealueen kohdalle.
- Seinäjoen kaupunkiseudun kehittämisvyöhykkeen rajausta on tarkistettu ja se ulottuu laajemmalle alueelle siten, että hankealue sijaitsee kokonaisuudessaan vyöhykkeen sisällä.
- Viheryhteystarpeen kaavamerkinnät on poistettu kaavasta, eli merkintää ei enää osoiteta hankealueen kohdalle.

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa on riittävässä määrin arvioitu hankkeen vaikutuksia maakuntakaavan tavoitteiden ja merkintöjen toteutumiseen. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan vireillä olevaan maakuntakaavaan tehty päivitys kiertotalouden ja jätehuollon alueen merkinnästä hankealueelle tukee hankkeen edistämistä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Kurikan kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen

Ei lausuttavaa.

Luonnonvarakeskus

Maiden läjitysalueen laajennus keskittyy tavalliselle metsätalousalueelle. Alue koostuu pääosin nuorista kasvatusmetsistä ja vanhoista metsäojitusalueista. Alueen luonnon monimuotoisuusarvot ovat selvitysten mukaan vähäiset eikä alueella ja sen välittömässä läheisyydessä esiinny uhanalaislajistoa eikä EU:n direktiivielinympäristöjä. Näin ollen hanke ei oletettavasti vaaranna lajistoa, elinympäristöjä eikä luonnon monimuotoisuutta. Voisi jopa ajatella että alue voisi tarjota uusia elinympäristöjä ns. paahdelajeille, jos osa aluetta säilyy kasvipeitteisenä pitempiä aikoja. Pölyn leviämisen estämiseen alueelta tulee kiinnittää erityistä huomiota koska pöly voi tuulten mukana merkittävässä määrin kantautua hankealuetta huomattavasti kauemmaksi läheisille suojelualueille.

Lausunnon tiivistelmä

Luke toteaa, ettei hankkeesta koidu haittaa luonnon monimuotoisuudelle eikä uhanalaislajistolle.

Seinäjoen kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelu on saanut tutustua valmisteluvaiheessa arviointiselostuksen sisältöön. Muutamat kommentit on annettu jo siinä vaiheessa.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on kokonaisuudessaan selkeä ja siinä on arvioitu kattavasti hankkeen YVA-lain mukaisia vaikutuksia.

YVA-selostuksessa on maankaatopaikan havainnekuvat mm. Seinäjoentien suunnasta katsottuna. Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen painottaa, että vähintään yhtä tärkeä maankaatopaikan havainnointisuunta on välittömästi hankealueen eteläpuolella sijaitsevalta soidensuojelun täydennysehdotuskohteenakin olevalta Karvasuon avoimelta suoalueelta. Mikäli suoalueesta muodostetaan tulevaisuudessa suojelualue esimerkiksi retkeilyreitistöineen, voi maankaatopaikan penkka näkyä kauaskin avoimelle suoalueelle, mikäli se toteutetaan YVA-selostuksessa mainitussa tilavuudessaan ja korkeudessaan. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää yrittää suojapuustolla estää suorien näkymien syntyminen Karvasuon alueelle.

Suojapuustolla on olennainen merkitys myös Seinäjoentien suuntaan, vaikkakin hankealueen ja Seinäjoentien välinen alue on yksityisessä omistuksessa. Tämän vuoksi tähän suuntaan suoja-alue olisi suunniteltava varsinaisen hankealueen sisäpuolelle, joka alueen länsiosassa on hyvin vaikeaa toisin kuin hankealueen eteläosassa.

Toiminnan tulevassa ympäristöluvassa on annettava maankaatopaikan täyttöö ja maisemointia koskevat lupamääräykset (mm. metsitys) huomioiden läheiset suojelualueet sekä Seinäjoentie sillä oletuksella, että suojapuustoa ei olisi estämässä näkymiä. Ympäristöluvan hakuvaiheessa maankaatopaikan aluetta tulee ainakin etelään päin hiukan rajoittaa, että edellä mainittu maisemointi on mahdollista toteuttaa.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä, sen länsipuolella, sijaitsee jo nykyisellään luonnonsuojelualueeksi vastikään perustettu Sahannevan suoalue reitistöineen. Sinne ei kuitenkaan hankealueelta arvioida aiheutuvan suorita näkymiä. Muita Sahannevalle mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia on arvioitu kattavasti YVA-selostuksessa. Myös edellä mainitulle Karvasuolle sekä heti hankealueen lounaispuolella sijaitsevalle, luonnonsuojelualueeksi perustettavalle, Metsähallituksen luontopalveluiden omistamalle Honkanevalle kohdistuvat mahdolliset vaikutukset on monipuolisesti arvioitu.

Suojelualueiden läheisyyden takia niiden herkkyys arvioitiin suureksi. Vaikutukset suojelualueisiin arvioitiin vaihtoehtoisissa VE1 ja VE2 suuruudeltaan pieniksi kielteisiksi (Karvasuo)/ei muutosta nykytilaan (muut suojelualueet).

Hankkeen vesistövaikutuksia arvioitaessa on tulvien ja ilmastomuutoksesta aiheutuvien voimakkaiden rankkasateiden vaikutus otettu huomioon.

Luontovaikutusten arvioinnissa on hyvin huomioitu mahdollisten vieraslajien siirtyminen maamassojen mukana ja niiden leviämisen ehkäisy ympäristöön (Vieraslajien torjuntasuunnitelma).

Seinäjoen museot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Seinäjoen Pirttikorven ylijäämämaiden sijoitusalueen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Museo on antanut 11. 5. 2022 lausunnon YVA-ohjelmasta (dnro. SM 41, 2022).

Seinäjoen seudun voimakkaan laajentumisen ja rakentamisen kasvun myötä on syntynyt kasvavaa tarvetta ylijäämään loppusijoitusalueelle sekä maanrakentamiskelpoisen jätteen käsittelyyn, välivarastointiin ja sen toimittamiseen uudelleen hyödynnettäväksi (materiaalipankkitoiminta). Ylijäämään sijoitusaluetta ja materiaali- ja jätteen sijoitettavaksi Pirttikorven alueelle Seinäjoentien varteen. Hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 252/2017) ja -asetuksen (YVA-asetus, 277/2017) mukaisessa laajuudessa, koska hanke luetaan YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon asiakohtaan 11 b) jätteiden käsittelylaitokset, joissa muuta kuin vaarallista jätettä sijoitetaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle. YVA-selostuksen on laatinut Ramboll.

YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossa museo totesi, ettei hankkeen vaikutuspiirissä ole tiedossa olevia arkeologisia kohteita ja hankealueen arkeologinen potentiaali on siksi vähäinen, ettei YVA-menettelyyn ole tarvetta sisällyttää hankealueen arkeologista inventointia. Maiseman osalta museo ehdotti tarkasteltavan, tuleeko ylijäämämaiden täyttöalue näkymään hankealueen lounaispuolella sijaitsevien suojeltujen soiden avoimessa maisemassa. YVA-selostus sisältää hankealueen ympäristöstä laaditut kuvasovitteet, jotka on tehty täytön näkymisen havainnollistamiseksi.

Kuvasovitteisiin on otettu kuvat Karvasuolla kulkevan reitin varrelta, seututien 694 varrelta läheltä hankealuetta, Sauralaksonmäen laavulta ja Honkanevalta kulkevalta Seinäjoki -vaellusreitiltä. YVA-selostuksessa on esitetty kuvat kuvanottohetken (7. 3. 2023) tilanteesta ja täyttö lopputilanteesta mallinnettuna.

Maisemallisten vaikutusten tarkastelualueen rajaukseksi selvityksessä on valittu 1 km hankealueen ympäriltä, mutta samalla on todettu, että maankaatopaikka voi näkyä ympäristön avoimilla kohdilla myös kauemmaksi. Arvioinnin tulosten pohjalta YVA-selostuksessa todetaan, että maisemallisesti vaihtoehtojen VE1 (YVA-ohjelman vaihtoehto VE1a) ja VE2 (YVA-ohjelmassa VE1b) välillä ei ole suuria eroja, sillä maanlajitus tehdään lähes samalla tavalla. Lopputilanteessa täyttöalue kohoaa 20 m nykyistä maanpintaa korkeammalle, jolloin siitä aiheutuu maisemavaikutuksia lähimmille ympäröiville suoalueille ja lisäksi hankealueen länsi- ja lounaispuolelle, jos seututien 694 ja hankealueen välinen suojapuusto poistetaan. Lopputuloksena selvityksessä arvioidaan kuitenkin hankkeen vaikutusten maisemaan ja kulttuuriympäristöön olevan vähäiset negatiiviset. Lisäksi maisemoinnin toiminnan päättyessä arvioidaan vähentävän täyttömassojen näkymistä maisemassa. Selvityksen mukaan hankkeesta ei synny merkittäviä yhteisvaikutuksia maisemaan.

Museo toteaa, että maisemaa ja kulttuuriympäristöä koskevat vaikutukset on arvioitu riittävällä tasolla, museon aiempi lausunto huomioiden. Museolla ei ole YVA-selostuksesta huomautettavaa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry

Yhdymme täysin Etelä-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistyksen antamaan lausuntoon.

Hankevaihtoehdot VE1 ja VE2 ovat perustoteutukseltaan lähes identtiset. Molemmissa vaihtoehdoissa täyttöalue kohoaisi lopputilanteessa 20 metriä nykyistä maanpintaa korkeammalle. Kun alueen kokonaispinta-ala olisi noin 20 hehtaaria, tulisi sijoitusalue olemaan kokoluokaltaan massiivinen. Tällä olisi erittäin merkittäviä maisemavaikutuksia ympäröiville suoalueille.

Hankealueen eteläpuolella on Karvasuon Teerineva, joka on suoluontotyypeiltään ja lajistoltaan arvokas Karvasuon suoyhdistymän osa. Karvasuo kokonaisuutena on valtakunnallisen soidensuojeluohjelman täydennyskohde eli luontoarvoiltaan erityishuomiota vaativa alue. Koska ylijäämämaiden sijoitusalue rajautuisi kiinni suojelurajaukseen (Kartta 1.), tulisi hanke toteutuessaan heikentämään Karvasuon luonto- ja maisema-arvoja. Alueen matala ja harva puusto ei pehmentäisi maisemavaikutuksia käytännössä lainkaan (KUVAT A-E)

Toteutuessaan hanke vaarantaisi myös Honkannevan avosualueen maisemakuvan; Honkasuo on osa valtakunnallista soidensuojeluohjelmaa. Honkasuon ja hankealueen välissä on laaja yksityisomistuksessa oleva metsäalue, jolla mahdollisesti tehtävät metsänhakuut paljastaisivat maanainesvallit suojelusuon suuntaan (Kartta 2.)

Yva-selostuksen pohjamateriaalina käytetty luontoselvitys on valmistunut noin kymmenen vuotta sitten. Sen käyttäminen prosessin pohjamateriaalina on ongelmallista, koska esimerkiksi muutoksia alueen laistoon on saattanut tulla. Luontoselvityksen päivittäminen on välttämätöntä hankkeen kokonaistarkastelun kannalta. Esimerkiksi alueellisesti uhanalaisen riekon esiintyminen laajennusalueen rämeellä on todentamatta.

Arviointiohjelmassa viitataan myös Karvasuon perhosselvitykseen. Se on kuitenkin tehty muualla kuin hankealueella. Arviointiselostuksessa todetaan, että murskauksesta ja liikenteestä aiheutuva melutaso ei muuttuisi nykytilanteesta, koska ko. toimintoja on jo Pirttikorven alueella. Jos toiminta kuitenkin laajenisi avosualueen reunalle, lisääntyisi ja laajenisi meluvaikutus merkittävästi suhteessa Karvasuon avosualueeseen. Em. syistä johtuen esitämme, että nyt esitetyistä hankevaihtoehdoista toteutetaan VE0.

Suomenselän lintutieteellinen yhdistys

Hankevaihtoehdot VE1 ja VE2 ovat perustoteutukseltaan lähes identtiset. Molemmissa vaihtoehdoissa täyttöalue kohoaisi lopputilanteessa 20 metriä nykyistä maanpintaa korkeammalle. Kun alueen kokonaispinta-ala olisi noin 20 hehtaaria, tulisi sijoitusalue olemaan kokoluokaltaan massiivinen. Tällä olisi erittäin merkittäviä maisemavaikutuksia ympäröiville suoalueille.

Hankealueen eteläpuolella on Karvasuon Teerineva, joka on suoluontotyypeiltään ja lajistoltaan arvokas Karvasuon suoyhdistymän osa. Karvasuo kokonaisuutena on valtakunnallisen soidensuojeluohjelman täydennyskohde eli luontoarvoiltaan erityishuomiota vaativa alue. Koska ylijäämämaiden sijoitusalue rajautuisi kiinni suojelurajaukseen (Kartta 1.), tulisi hanke toteutuessaan heikentämään Karvasuon luonto- ja maisema-arvoja. Alueen matala ja harva puusto ei pehmentäisi maisemavaikutuksia käytännössä lainkaan (KUVAT A-E).

Toteutuessaan hanke vaarantaisi myös Honkannevan avosualueen maisemakuvan; Honkanneva on osa valtakunnallista soidensuojeluohjelmaa. Honkannevan ja hankealueen välissä on laaja yksityisomistuksessa oleva metsäalue, jolla mahdollisesti tehtävät metsänhakuut paljastaisivat maanainesvallit suojelusuon suuntaan (Kartta 2.).

YVA-selostuksen pohjamateriaalina käytetty luontoselvitys on valmistunut noin kymmenen vuotta sitten. Sen käyttäminen prosessin pohjamateriaalina on ongelmallista, koska esimerkiksi muutoksia

alueen lajistoon on saattanut tulla. Luontoselvityksen päivittäminen on välttämätöntä hankkeen kokonaistarkastelun kannalta. Esimerkiksi alueellisesti uhanalaisen riekon esiintyminen laajennusalueen rämeellä on todentamatta.

Arviointiselostuksessa todetaan, että murskauksesta ja liikenteestä aiheutuva melutaso ei muuttuisi nykytilanteesta, koska ko. toimintoja on jo Pirttikorven alueella. Jos toiminta kuitenkin laajenisi avosualueen reunalle, lisääntyisi ja laajenisi meluvaikutus merkittävästi suhteessa Karvasuon avosualueeseen.

Em. syistä johtuen esitämme, että nyt esitetyistä hankevaihtoehdoista toteutetaan VE0.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, Kalatalousviranomainen

Ei lausuttavaa.

Väylävirasto

Väylävirastolla ei ole lausuttavaa. Maanteiden ja tieliikennevaikutusten tarkastelun osalta lausuu tarkemmin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Asiantuntijakommentit

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Alueidenkäyttö ja pohjavesiyksikkö, pohjaveden suojelun ryhmä

Ei kommentoitavaa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Maksimitilanteessa hankkeen arvioidaan laskennallisesti kasvattavan seututien 694 nykyistä raskaan liikenteen määrää 50 % Teerimäentien ja valtatie 19 välillä. Ko. osuudella ei kuitenkaan ole häiriintyviä kohteita, ja liikenteen lisääntyminen kokonaisliikennemäärään nähden on vähäistä (3 %). Lisäksi kyseessä ei ole uusi toiminta, vaan alueelle suuntautuu nykyisinkin raskasta liikennettä. Yhdymme siten arvioinnin tuloksiin (vaikutusten suuruus keski-suuri kielteinen ja merkittävyys vähäinen kielteinen), ja pidämme arviointia pääosin riittävänä (kesäajan vilkkaamman liikenteen vaikutuksia olisi ollut hyvä arvioida erikseen).

Seututien 694 ja hankealueelle johtavan Teerimäentien liittymän toimivuus on arvioitu riittäväksi hankkeen kannalta. Huomautamme, että mikäli liittymä kuitenkin tarvitsee toimenpiteitä esimerkiksi turvallisuussyistä tai arvioitua suurempien liikennemäärien takia, tulee niistä olla hyvissä ajoin yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueeseen. ELY-keskus huomauttaa, ettei sillä kuitenkaan ole mahdollisuutta osallistua parantamistoimenpiteiden kustannuksiin.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Vesistöyksikkö

Hankealueen hulevedet on tarkoitus johtaa vesienkäsittelyn kautta ojaverkostoon, jota pitkin ne laskevat Seinäjokeen n. 8 km päässä. Laskukohta on Seinäjoen ns. vähävetisessä uomassa Rengon padon alapuolisella osuudella. Hankealueella on tarkoitus varastoida louhosjätettä, betonijätettä, asfalttijätettä ja mahdollisesti mm. HS-mailta peräisin olevaa maata. HS-maiden hapettumisen ja siitä aiheutuvan happamien yhdisteiden syntyyn ja kuormituksen hallintaan on esitetty toimenpiteitä. Näistä tärkein on hapettumisen estäminen. Jo happamoituneen veden neutralisointi kalkilla on haastavaa ja toimii lähinnä tilanteissa, joissa vesimäärä on rajoitettu.

Purkuojaston nykyisessä vedenlaadussa korostuvat korkeat sulfaatti- ja kloridipitoisuudet. Muiden parametrien kohdalla erot hankealueen yläpuoliseen veteen ovat maltillisia, eikä haitallisista aineista esimerkiksi elohopeaa havaittu.

Hankealueen vaikutusarvio on esitetty melko epämääräisesti, eikä kokonaiskuvaa esimerkiksi pitoisuusvaikutuksista eri vaihtoehtojen kohdalla saa. Kloridi ja sulfaatti on myös jätetty arvioimatta. Vaikutusarviot jäävätkin hieman epäselviksi.

Selostuksessa esitettyjä tarkkailuperiaatteita voidaan pitää pääosin perusteltuina. Esimerkiksi tarkkailun keskittämistä ylivirtaama-aikaan voidaan pitää perusteltuina, sillä kuivina kausina hulevesivaluntaa ei juuri synny. Ylivirtaama-aikana voivat kuitenkin esimerkiksi lumen sulamisvedet laimentaa pitoisuuksia tehokkaasti. Tämän vuoksi tarkkailuun tulee saada muitakin ajankohtia.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Luonnonsuojeluyksikkö

Hankealue rajautuu Karvasuon soidensuojelun täydennysehdotuskohteeseen. Karvasuo on valtakunnallisesti arvokas, kokonaisuutena monipuolinen ja monimuotoinen suokohde, jolla on merkitystä erityisesti kuivien ja välipintaisten soiden luontotyyppien ja tällaisia elinympäristöjä suosivien lajien kannalta. Karvasuolta tunnetaan esimerkiksi uhanalaiset perhoset suovenhokas (erittäin uhanalainen) ja luumittari (vaarantunut). Karvasuo on tärkeä linnuston kannalta. Eteläisessä Suomessa harvinaistunut riekko pesii suolla, jonka lisäksi alueelta tiedetään kaksi sääksen pesäpuuta. Jotta merkittävä häirintä ja heikentävä vaikutus erityisesti sääkselle, mutta myös muille Karvasuon luonnonarvoille voitaisiin välttää, tulee hankealuetta jatkosuunnittelun yhteydessä rajata siten, että avosuon ja ylijäämämaiden läjitysalueen väliin jää riittävä suojavyöhyke. Vyöhykkeen suunnittelussa tulee huomioida alueella kasvava puusto ja sen korkeus siten, että läjitysalue ja sillä toimiminen ei aiheuta merkittävää visuaalista haittaa avosuolle.

Jatkosuunnittelun yhteydessä on myös syytä päivittää alueelta laadittu luontoselvitys. Tiedustelemalla ainoastaan uhanalaisten ja huomionarvoisten eliölajien uusia havaintoja Suomen Lajitietokeskuksesta, ei ole asianmukainen ja hyväksyttävä menettely.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Teollisuuden ja jätehuollon ympäristösuojelun ryhmä

Teollisuuden ja jätehuollon ympäristönsuojeluryhmä on jo ohjelmavaiheessa lausunut seuraavasti:

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen teollisuuden ja jätehuollon ympäristönsuojeluryhmä muistuttaa, että hankkeen mukaisen merkittävän maa-ainesmäärän loppusijoittaminen ei ole Suomen kiertotalous ja ilmastotavoitteiden mukaista ja ylijäämämaiden kierrätyksen/hyödyntämisen tulisi olla hankkeessa ensisijaisena tavoitteena. Materiaalien kierrätys ja hyödyntäminen tulee esittää selostuksessa tarkemmin kierrätys- ja ilmastotavoitteet huomioiden. YVA-selostuksessa tulee arvioida, onko VE1a ja VE1b kokoisille loppusijoitusalueille todellista tarvetta, sillä tarpeetonta loppusijoitusta tulee välttää ja materiaalit tulee ohjata nopealla kierrolla uudelleen hyödynnettäväksi. Myös muiden kuin maa-ainesten kiertotaloutta tulee tarkastella YVA-selostuksessa.

YVA-selostuksessa tulisi olla tarkemmat selvitykset toiminnan aikaisista toimintatavoista ja alueen valvonnasta, jolla voidaan välttää mm. ylitäytöstä, jyrkkien luiskien sortumavaaroista, maa-ainesten laadusta aiheutuva ympäristövaikutukset.

Teollisuuden ja jätehuollon ympäristönsuojeluryhmä toteaa, että edellä mainitussa lausunnossa esiin tuotuja asioita ei ole esitetty arviointiselostuksessa riittävästi.

1. Selostuksessa ei ole tarkennettu toiminnan aikaisia toimintatapoja ja alueen valvontaa. Ympäristönsuojelulain mukaisesti mm. maankaatopaikkatoiminnan ympäristöluvanvaraisuus perustuu vuosittain vastaanotettavien jätemäärien painon mukaiseen toteumaan. Näin ollen vuosittaista vastaanotettavan jätteen määrän arviointia ei voi suorittaa pelkästään kuormakohtaiseen arvioon, erityisesti maankaatopaikkatoiminnan osalta. Selostuksessa ei ole tarkennettu materiaalipankin toiminnan toimintatapoja ja jätemäärien ym. valvontaa.

a. Arviointiselostuksessa on erityisesti maankaatopaikalle sijoitettavien jätteiden osalta virheellisesti kirjattu massamääriä sekä tonneina, että kuutioina ja teollisuuden ja jätehuollon ympäristönsuojeluryhmän näkemyksen mukaan massamäärät tulisi tarkentaa kauttaaltaan koko arviointiselostukseen. Esim. arviointiselostuksen sivulla 53 on esitelty VE1 ja VE2 läjitettävien maa-ainesten VE1 vastaanotto on korkeintaan 300 000 t/a ja alueen täyttökapasiteetti 3 100 000 m³ (5 600 000 t) ja toiminta-ajaksi maksimivastaanottomäärien perusteella arvioidaan lyhimmillään noin 10 vuotta, VE2 vastaanotto on korkeintaan 300 000 t/a ja alueen täyttökapasiteetti 3 300 000 m³ (6 000 000 t) ja toiminta-ajaksi maksimivastaanottomäärien perusteella arvioidaan lyhimmillään noin 11 vuotta. Sivulla 59 on mainittu, että ylijäämämaiden vuosittainen läjitysmäärä on enintään 300 000 m³ vuodessa tai noin 542 000 tonnia vuodessa (joka on teoreettinen maksimi).

b. Selostuksessa ei ole myöskään arvioitu sitä, onko maankaatopaikkatoiminnassa todellista tarvetta näin suurelle vastaanottomäärälle. Alueella on jo olemassa olevaa maankaatopaikkatoimintaa, joten selostuksessa olisi perusteluna voinut olla selkeitä lukuja siitä paljonko sijoitettavan maa-aineksen määrä on viime vuosina ollut ja miten näin suuri hanke siihen perustuu.

2. Arviointiselostuksessa s. 14 kerrotaan, että hyödyntämiskelpoisten jättemateriaalien välivarastoinnille ja käsittelylle ei ole aikaisemmin ollut sopivaa aluetta ja hanke on siksi tärkeä. Arviointiselostuksen mukaan hankealueella voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti materiaalipankkitoiminta olisi alueella jo mahdollista, mutta nykytilan kuvauksen mukaisesti materiaalipankkitoimintaa alueella ei ole laisinkaan. On siis tarpeen arvioida tarkemmin sitä, onko kyseessä tosiasiallisesti vain kyse maankaatopaikan laajennuksesta vai siitä, että kehitetään materiaalien kierrätystä ja hyödyntämistä. Myöskään selostuksessa ei ole kuvailtu tai arvioitu materiaalipankin toimintaa, joten materiaalipankin toiminnan vaikutusten arviointi kaikilta osin koko selostuksessa jää puutteelliseksi. Kun maankaatopaikkatoiminta alueella päättyy, materiaalipankkitoiminta voi jatkua.

a. Materiaalipankin rakentaminen toteutetaan maanrakentamiseen soveltuvilla jätteillä. Selostuksessa ei ole arvioitu sitä, mitä vaikutuksia maanrakentamiseen soveltuvien jätteiden käyttö kenttärakenteissa aiheuttaa tai niiden yhteisvaikutuksia materiaalipankin ja maankaatopaikan toiminnan kanssa esimerkiksi alueelta kertyvien vesien ja niiden käsittelyn osalta. Tulisi paremmin arvioida sitä, riittääkö pelkkä laskeutusallas vesien käsittelyyn vai onko tarpeen tehostaa vesienkäsittelyä vielä muulla tavoin.

b. Onnettomuus ja poikkeustilanteita käsittelevässä osassa (s. 147 alkaen) on vastaanotettavissa materiaaleissa puhuttu vain vastaanotettavista maa-aineksista, ei materiaalipankissa käsiteltävistä jätteistä (vain tuhkista ja niiden pölyämisestä). Onnettomuus ja poikkeustilanteiden tulee huomioida myös materiaalipankin toiminta ja siellä käsiteltävät jätteet, koska kyseinen toiminta voi alueella jatkua pidempään kuin maankaatopaikkatoiminta.

Mielipiteet

Etelä-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistys ry

Hankevaihtoehdot VE1 ja VE2 ovat perustoteutukseltaan lähes identtiset. Molemmissa vaihtoehdoissa täyttöalue kohoaisi lopputilanteessa 20 metriä nykyistä maanpintaa korkeammalle. Kun alueen kokonaispinta-ala olisi noin 20 hehtaaria, tulisi sijoitusalue olemaan kokoluokaltaan massiivinen. Tällä olisi erittäin merkittäviä maisemavaikutuksia ympäröiville suoalueille.

Hankealueen eteläpuolella on Karvasuon Teerineva, joka on suoluontotyypeiltään ja lajistoltaan arvokas Karvasuon suoyhdistymän osa. Karvasuo kokonaisuutena on valtakunnallisen soidensuojeluohjelman täydennyskohde eli luontoarvoiltaan erityishuomiota vaativa alue. Koska ylijäämämaiden sijoitusalue rajautuisi kiinni suojelurajaukseen (**Kartta 1.**), tulisi hanke toteutuessaan heikentämään Karvasuon luonto- ja maisema-arvoja. Alueen matala ja harva puusto ei pehmentäisi maisemavaikutuksia käytännössä lainkaan (**KUVAT A-E**)

Toteutuessaan hanke vaarantaisi myös Honkanevan avosuoalueen maisemakuvan; Honkasuo on osa valtakunnallista soidensuojeluohjelmaa. Honkasuon ja hankealueen välissä on laaja yksityisomistuksessa oleva metsäalue, jolla mahdollisesti tehtävät metsänhakkuut paljastaisivat maanainesvallit suojelusuon suuntaan (**Kartta 2.**)

Yva-selostuksen pohjamateriaalina käytetty luontoselvitys on valmistunut noin kymmenen vuotta sitten. Sen käyttäminen prosessin pohjamateriaalina on ongelmallista, koska esimerkiksi muutoksia alueen lajistoon on saattanut tulla. Luontoselvityksen päivittäminen on välttämätöntä hankkeen kokonaistarkastelun kannalta. Esimerkiksi alueellisesti uhanalaisen riekon esiintyminen laajennusalueen rämeellä on todentamatta. Arviointiohjelmassa viitataan myös Karvasuon perhosselvitykseen. Se on kuitenkin tehty muualla kuin hankealueella.

Arviointiselostuksessa todetaan, että murskauksesta ja liikenteestä aiheutuva melutaso ei muuttuisi nykytilanteesta, koska ko. toimintoja on jo Pirttikorven alueella. Jos toiminta kuitenkin laajenisi avosuoalueen reunalle, lisääntyisi ja laajenisi meluvaikutus merkittävästi suhteessa Karvasuon avosuoalueeseen.

Em. syistä johtuen esitämme, että nyt esitetyistä hankevaihtoehdoista toteutetaan VE0.